

HEAVY

scenarij, režija:

James Mangold

fotografija:

Michael Barrow

glasba:

Thurston Moore

igrajo:

Pruitt Taylor Vince, Liv Tyler, Shelley Winters, Deborah Harry, Joe Grifasi, Evan Dando

ZDA

117 minut

Uveljavljajoči se mladi režiserji, ki prihajajo iz newyorške pro-evropske filmske scene kot nekakšnega pendanta hollywoodski filmski industriji, so seveda naprej neodvisni in potem drugačni, provokativni, praviloma a-žanrski, zavezani dokumentaristični tradiciji oziroma kar tistemu ustvarjalnemu postulat, ki ga preprosto imenujemo filmski realizem, vendar pa realizem, ki zapostavlja kodekse literarnega realizma in se tudi ne pušča ujeti v transparentno na videz objektivne filmske slike.

Eden izmed tovrstnih neodvisnih režiserjev je prav gotovo tudi James Mangold, saj njegov celovečerni prvenec **Heavy** ni nastajal kot plod kompromisov in zahtev, ki jih narekuje spektakelska mašinerija, po drugi strani pa je bil odvisen v toliko, kolikor je nastajal v skromnih okvirih nizkoprodajne produkcije. In če film sloni na drobni, na prvi pogled monotoni zgodbi iz vsakdanjega življenja, ki pa jo prečkajo smrt posesivne matere, shizoidni prividi njenega zakompleksanega sina Victorja ter prihod fatalne lepoticke, ki je seveda povod za Viktorjeve težave in sploh za eskalacijo napetosti v standardiziranih odnosih med osrednjimi protagonisti v predmestnem baru, je razumljivo, da bo na prvi pogled preprosto režijsko podjetje skušalo čim več

*Liv Tyler in Pruitt Taylor Vince v filmu **Heavy***

staviti na filmske igralce. In Mangoldu je uspelo sestaviti sijajno igralsko ekipo, ne toliko na račun njihove razvpitosti, kolikor prav v imenu njihovih izjemnih igralskih sposobnosti. V tem pogledu lahko Jamesa Mangolda proglasimo za vrednega dediča danes že mitičnega Johna Cassavetes, ki je drugo ime za nekonvencionalnost in igralsko bravuroznost iz »newyorške šole« prihajajočega ameriškega filma.

Posesivno mati igra Shelley Winters, ki pa

prav gotovo ni bila izbrana le kot deviza, da bi filmu **Heavy** omogočila prodor na festivale in v mrežo art kinematografov. Shelley Winters, ta najprej lepo rasla blondinka s sanjavi in hkrati senzualnim pogledom, je kasneje odigrala kar nekaj vlog mater od tiste naivne matere v filmu **Lolita** Stanleya Kubricka (1962) pa do kriminalne matere v filmu **Krvava mama** (Bloody mama, 1969) Rogerja Cormana. Kot Dolly, lastnica predmestnega bara, od

katere je mož že davno tega pobegnil, in seveda Victorjeva mati, pa je v filmu **Heavy** nekakšna zmes naivne in obenem krvoločne matere, naivne, ker ne opazi, da njen Victor že dolgo ni več fantek, ampak moški; krvoločna pa zato, ker s svojo matematično življensko matrico blokira, frustrira in travmatizira vse, kar se potencialno spreminja in razvija, v prvi vrsti njen lastni otrok.

Vrednost filma je tudi v tem, da v pogledu ojdipovega kompleksa ne igra na prvo žogo, saj v drugi polovici filma posesivno mater doleti smrt, kot truplo pa ne deluje kot kakšna mora v grozljivkah, ampak kot mračna senca postopoma izgine in še nedavno tega nični Victorjevi eksistenci omogoči svobodnejši življenjski prostor. Victorju, ki se je sicer nesrečno zaljubil v fatalno lepoto Callie, ko se je priložnostno zaposlila v Dollyjinem baru, kjer Victor iz dneva v dan neopazno in odmaknjeno pripravlja pice. In tega na prvi pogled bebasega, pomehkuženega in sfrustriranega »stokilogramskega kupa človeškega mesa in kosti« z žalostnim in zamaknjenim pogledom, v resnici pa senzibilno, introvertirano in prestrašeno bitje, je mojstrsko odigral Pruitt Taylor Vince. Igralec, ki so ga angažirala že tako velika imena kot so Jim Jarmusch, Robert Benton, Oliver Stone, Alan Parker, Adrian Lyne in nenazadnje David Lynch, pa je vedno ostajal v drugem planu, da bi ga pred kratkim proglasili za enega največjih »prezrtih« ameriških igralcev. In z vlogo Victorja je samo potrdil, da je res nekaj posebnega, igralec, ki z obrazom, mimiko in gestami pove več kot najmočnejše in najbolj globoke besede, igralec, ki je Mangoldu omogočal, da je serije analitičnih filmskih slik predeloval v verige podob z dvoumnim, »zaumnim« in celo strašljivim nabojem, saj je prav Victor ključni zastavek vseh prej nelagodnih kot lagodnih razmerij v filmu **Heavy**. Pa čeprav se film izteče z recimo srečnim koncem. Če so Shelley Winters odkrivali v času, ko še dolgo let zatem Jamesa Mangolda ni bilo na svet, če so Priutta Taylorja Vinceja odkrivali v letih, ko se je Mangold odločal za filmsko režijo kot svojo življenjsko poslanstvo, potem je James Mangold prav gotovo eden izmed tistih, ki je odločilno prispeval k temu, da je postala sedemnajstletna Liv Tyler pravo odkritje. Z vlogo fatalne lepote Callie je dokazala, da ni samo lepa, ampak da zna na to svojo lepoto cepiti tako všečno naivnost kakor tudi smrtonosno fatalnost. Kot da prihaja iz nabolj vznemirljivih trenutkov filma noira.

GEORGIA

režija:

Ulu Grosbard

scenarij:

Barbara Turner

fotografija:

Jan Kiesser

igrajo:

Jennifer Jason Leigh, Mare Winningham, Ted Levine, Max Perlich, John Doe, John C. Reilly

ZDA

114 minut

M

ed filmskimi puristi vlada prepričanje, da film, ki poseduje pet minut filmičnosti, že sodi v izbrana poglavja filmske zgodovine. In **Georgia** priletnega Ulu Grosbarda je prav gotovo film, ki poseduje tistih pet minut filmičnosti, pa vendar nikoli ne bo mojstrovina, ki bo povzročala kakšne posebne preglavice filmskim estetom in zgodovinarjem. To je film, ki bo v filmsko zgodovino vpisan predvsem zaradi igralke, zaradi Jennifer Jason Leigh, in še posebej zaradi tistih njenih pet minut, ko je filmski lik rockerske Sadie dobesedno postal telo, kri in solze male, energične in izzivajoče gospodične Leigh.

V odbitem pevskem nastopu namreč Sadie nastopi tako, kot da bi nastopila sama Jennifer Jason Leigh brez kakršnekoli tančice ali filmske maske. In ko filmska igralka v določenem trenutku filma nastopi tako, kot da bi to bil dokumentarni film o liku, ki ga igra, potem seveda film ustvari vtis, ki kontaminira vsakršne privajene oblike filmskega iluzionizma. To se zgodi v trenutku, ko Jennifer Jason Leigh zapoje pesem Van Morrisona »Take me Back«. Sicer pa je to film o dveh sestrah, ki sta nekoč skupaj prepevali in bili nekakšni pevski dvojčici. Starejša Georgia, bolj

talentirana, in ki živi malomeščansko urejeno življenje, je danes uspešna na področju popularne glasbe, mala Sadie pa vegetira kot pevka na drugorazrednih rock koncertih. Če Georgia živi od glasbe, pa Sadie živi za glasbo, za svojo glasbeno dušo, prav posebej intenzivno pa za tisto in s tistim, kar tradicionalno spremlja rockersko glasbeno početje, se pravi z alkoholom in drogami. Prav zato se neprestano nahaja ne eksistencialnem robu, saj ji tudi vsak poskus, da bi ujela svoj življenjski ritem, žalostno spodleti. Pregarja jo nekakšna nelagodnost, občutek o izgubljenem objektu ljubezni, ki ga je v mladosti predstavljala njena starejša sestra oziroma njuna harmonična glasbena sprega. Kljub tem nastavkom, pa se film ne podaja v kakšno simplificirano psihoanalitično argumentiranje, ki bi skušalo scientistično izbrskati vzroke za Sadijino pomankanje samozavesti in lebdečo eksistenco v pretrgani bivanjski in glasbeni popkovini med dvema sestrama. Ta Sadijina travma je sicer fon, na katerem film gradi svojo »neorealistično« zastavljeno pripoved, nikakor pa ne dramatični zastavek, ki bi življensko dramo transformiral v kakšno grško tragedijo. Dodajmo še to, da je scenarij napisala Barbara Turner, mama Jennifer Jason Leigh.

SILVAN FURLAN

SILVAN FURLAN